

การเกณฑ์ทหารในราชอาณาจักรไทย
ตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗

นายทวิศ ศรีเกตุ
วิทยาการปฏิบัติการ
กลุ่มงานกฎหมาย ๓ สำนักกฎหมาย

บทความใช้เพื่อการนำออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา
รายการเจตนารมณ์กฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
วันออกอากาศ วันที่ ๒๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

เรื่อง การเกณฑ์ทหารในราชอาณาจักรไทยตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗

นายทวิศ ศรีเกตุ
วิทยาการปฏิบัติการ
ผู้เรียบเรียง

คำนำ

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความเป็นเอกราช มีเอกลักษณ์ มีวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียม ประเพณีที่ดีงาม และที่สำคัญประเทศไทยมีความอุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรธรรมชาติมากมาย ในอดีตจึงเป็นที่หมายปองของชนชาติต่างๆ ที่ต้องการเข้ายึดครองแผ่นดินอันสมบูรณ์แห่งนี้ แต่ด้วยความเสียสละของบรรพบุรุษไทยที่ปกป้องรักษาแผ่นดินแห่งนี้ไว้ให้ลูกหลานไทยได้มีที่อยู่อาศัยในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข สงบร่มเย็น สิ่งหนึ่งที่เป็นความภาคภูมิใจของคนไทยมาโดยตลอดก็คือ ประเทศไทยไม่เคยตกเป็นเมืองขึ้นของชนชาติใด แม้ว่าในสถานการณ์ปัจจุบันการสู้รบเพื่อแย่งชิงดินแดนแทบจะไม่มีโอกาสได้เกิดขึ้น แต่ก็ไม้อาจวางใจได้ ดังนั้น การมีกองทัพที่เข้มแข็งมีแสนยานุภาพ จะเป็นการสร้างความมั่นใจแก่คนในชาติ และป้องปรามมิให้ต่างชาติคิดมารุกรานประเทศไทย การที่จะทำให้ประเทศชาติมีความมั่นคงปลอดภัยนั้น ไม่ได้เป็นภาระหน้าที่ของใครคนใดคนหนึ่งหรือสถาบันใดสถาบันหนึ่ง หากแต่เป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคน ในชาติต้องช่วยกันปกป้องดูแลผืนแผ่นดินนี้สืบต่อไป

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐไว้หลายมาตรา อาทิ บททั่วไป บัญญัติว่า ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียว จะแบ่งแยกไม่ได้ หรือบุคคลมีหน้าที่ป้องกันประเทศ รักษาผลประโยชน์ของชาติ และปฏิบัติตามกฎหมาย หรือบุคคลมีหน้าที่รับราชการทหาร ช่วยเหลือในการป้องกัน และบรรเทาภัยพิบัติสาธารณะ เสียภาษีอากร ช่วยเหลือราชการ รับการศึกษาอบรมพิทักษ์ปกป้อง และสืบสานศิลปวัฒนธรรมของชาติ และภูมิปัญญาท้องถิ่น และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ เป็นต้น โดยทหารกองประจำการมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อกองทัพและประเทศชาติ เพราะนอกจากจะเป็นกำลังพลทางด้านการทหารแล้วยังเสริมสร้างความมั่นคงของชาติในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และภูมิศาสตร์ด้วย โดยทหารกองประจำการได้มาจากพลเรือนของประเทศ ซึ่งทหารกองประจำการเหล่านี้ เมื่อเข้าไปอยู่ในกรมทหารแล้ว ย่อมต้องอยู่ภายใต้กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และแบบธรรมเนียมทหาร และในบางโอกาสยังจะต้องปฏิบัติหน้าที่ที่เสี่ยงอันตราย เช่น การปฏิบัติราชการปราบปรามผู้ก่อความไม่สงบภายในประเทศ ดังเหตุการณ์ความไม่สงบเรียบร้อยที่เกิดขึ้นในสังคมไทยในขณะนี้ และการปฏิบัติหน้าที่ต่อสู้กับผู้รุกรานจากภายนอกประเทศตามแนวเขตชายแดน เป็นผลให้ผู้ที่จะเข้ามาเป็นทหารกองประจำการด้วยความสมัครใจน้อยมาก ทางราชการจึงต้องใช้วิธีการเกณฑ์ทหาร โดยบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ มาตรา ๗ บัญญัติว่า “ชายที่มีสัญชาติเป็นไทยตามกฎหมาย มีหน้าที่รับราชการทหารด้วยตนเองทุกคน” ภายในประเทศ และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ทหารของไทย

ประวัติการเกณฑ์ทหาร

การเกณฑ์ เป็นการรับสมัครบุคคลโดยบังคับในราชการบางอย่างของชาติ การเกณฑ์มีมาแต่โบราณ และปัจจุบันยังคงอยู่ในระบบราชการบางประเทศ โดยมีชื่อเรียกหลากหลาย ระบบการเกณฑ์ชายหนุ่มแทบทุกคนทั่วประเทศมีมาแต่การปฏิวัติฝรั่งเศสในคริสต์ทศวรรษ ๑๗๙๐ ซึ่งการเกณฑ์ทหารได้กลายมาเป็นพื้นฐานของกองทัพขนาดใหญ่และทรงพลัง ภายหลังชาติยุโรปส่วนมากลอกแบบดังกล่าวในยามสงบ ดังนั้นชายที่มีอายุตามกำหนดต้องรับราชการตั้งแต่ ๑-๘ ปี ประจำในกองประจำการ แล้วจึงโอนไปเป็นทหารกองเกินได้

การเกณฑ์ทหารเป็นที่ถกเถียงกันด้วยหลายเหตุผล รวมทั้งการคัดค้านการสู้รบโดยอ้างมนุษยธรรมบนเหตุผลด้านศาสนาหรือปรัชญา การคัดค้านทางการเมือง ตัวอย่างเช่น การรับราชการรัฐบาลหรือสงครามซึ่งไม่เป็นที่นิยม และการคัดค้านทางอุดมการณ์ ตัวอย่างเช่น เป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล บางครั้งผู้ถูกเกณฑ์ทหารอาจหลบเลี่ยงราชการโดยการออกนอกประเทศ ระบบการคัดเลือกบางระบบปรับให้เข้ากับทัศนคติเหล่านี้โดยการจัดการราชการทางเลือกที่ไม่ใช่บทบาทปฏิบัติการรบหรือไม่ใช่ทหารอย่างสิ้นเชิง เช่น ซีวิลดีนส์ (ราชการพลเรือน) ในประเทศออสเตรเลียและสวิตเซอร์แลนด์ ประเทศที่แยกออกจากสหภาพโซเวียตส่วนมากเกณฑ์ทหารไม่เพียงเข้ากองทัพเท่านั้น แต่รวมถึงองค์การกึ่งทหารซึ่งมีหน้าที่ในราชการเฉพาะในประเทศคล้ายตำรวจ (หน่วยทหารภายใน) หรือหน้าที่กู้ภัย (หน่วยป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน) ซึ่งทั้งหมดที่กล่าวมานี้ไม่ถือว่าเป็นทางเลือกของการเกณฑ์ทหาร

ต้นคริสต์ศตวรรษที่ ๒๑ หลายประเทศไม่เกณฑ์ทหารอีกต่อไป แต่อาศัยทหารอาชีพที่มาจากอาสาสมัครที่ได้รับสมัครตามความต้องการของกำลังพล อย่างไรก็ตาม หลายรัฐที่ได้ยกเลิกการเกณฑ์ทหารไปแล้วยังสงวนอำนาจที่จะรื้อฟื้นการเกณฑ์ทหารในยามสงครามหรือเกิดวิกฤตการณ์ได้ด้วย

การเกณฑ์ทหารในประเทศไทย

การเกณฑ์ทหารเป็นกฎหมายที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งเป็นหน้าที่ของชายไทย ส่วนในทางปฏิบัติพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ กำหนดหน้าที่นี้ให้เฉพาะชายที่มีสัญชาติเป็นไทย ตามกฎหมายมีหน้าที่ต้องเข้ารับราชการทหารด้วยตนเองทุกคน พระราชบัญญัติดังกล่าวกำหนดขั้นตอนเกี่ยวกับการรับราชการทหารไว้ตั้งแต่การลงบัญชีทหารกองเกิน การรับหมายเรียก การตรวจเลือกคนเข้ากองประจำการ การเรียกพล การระดมพล และการปลด

ขั้นตอนการเริ่มเป็นทหารกองเกิน

ชายไทยเริ่มเป็นทหารกองเกินนับแต่อายุครบสิบแปดปีบริบูรณ์ และได้ลงบัญชีทหารกองเกินไว้เรียบร้อยแล้ว ทหารกองเกินอาจถูกเรียกไปรับการตรวจเลือก เพื่อเข้ากองประจำการได้เมื่ออายุครบยี่สิบเอ็ดปีบริบูรณ์ ทหารกองเกินเมื่อได้เข้ารับราชการทหารกองประจำการจนครบกำหนด หรือสำเร็จการศึกษาทหารตามหลักสูตรที่กระทรวงกลาโหมกำหนด หรือมีอายุครบ ๓๐ ปีบริบูรณ์ จะถูกปลดให้เป็นทหารกองหนุน และเมื่อเวลาผ่านไปหรืออายุครบตามที่กำหนดทหารกองหนุนก็จะถูกปลดพ้นราชการทหารต่อไป แต่ในระหว่างที่เป็นทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนนั้น อาจถูกเรียกพลได้ตามที่กระทรวงกลาโหมเห็นสมควร

การยกเว้นสำหรับนักศึกษาวิชาทหาร (นศท. หรือ ร.ด.)

ชายไทยจำนวนมากไม่ต้องรับราชการทหารกองประจำการ เพราะได้ผ่านการฝึกวิชาทหารตามหลักสูตรที่กระทรวงกลาโหมกำหนดครบสามปี หรืออาจมีเหตุได้รับการยกเว้นหรือผ่อนผันได้ตามที่กฎหมายกำหนด ทำให้ไม่ต้องไปรับการตรวจเลือกหรือไปในวันตรวจเลือก สำหรับผู้ที่ไม่ได้เรียนรักษาดินแดน หรือเรียนไม่ครบหลักสูตรตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด (ไม่จบชั้นปีที่ ๓) หรือผ่อนผันครบกำหนดแล้ว จะต้องเข้าสู่กระบวนการตรวจเลือกเข้ากองประจำการเต็มขั้น โดยถูกจำแนกออกเป็นสี่จำพวกตามความสมบูรณ์ของร่างกาย หากมีผู้ประสงค์สมัครใจเข้ากองประจำการเต็มจำนวนที่รับแล้ว ก็จะไม่มีการจับสลาก ส่วนในกรณีที่มีผู้สมัครไม่ครบและมีคนให้เลือกมากกว่าจำนวนที่ต้องการก็จะใช้วิธีจับสลากใบดำใบแดง ผู้จับได้ใบแดงจะต้องเข้ารับราชการทหารกองประจำการต่อไป

กฎหมายเกี่ยวกับการรับราชการทหาร

กฎหมายที่บัญญัติเกี่ยวกับเรื่องรับราชการทหารมีชื่อเรียกว่า “พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗” ซึ่งมีการแก้ไขเพิ่มเติมมารวม ๖ ฉบับ ประกาศเป็นพระราชกฤษฎีกา ๑ ฉบับ และประกาศเป็นกฎกระทรวง รวม ๗๓ ฉบับ บัญญัติไว้ว่า “ชายที่มีสัญชาติไทยตามกฎหมาย มีหน้าที่รับราชการทหารด้วยตนเองทุกคน” และกฎหมายอีกหนึ่งฉบับ คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกฉบับล้วนกำหนดหน้าที่ของชนชาวไทยไว้ว่า “บุคคลมีหน้าที่ป้องกันประเทศ รับราชการทหาร... ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ” ดังนั้น จึงได้ชื่อว่าการรับราชการทหารเป็นหน้าที่ที่สำคัญของประชาชนชาวไทย โดยเฉพาะชายที่มีสัญชาติเป็นไทยทุกคนที่จะต้องรู้หน้าที่และขั้นตอนที่กฎหมายกำหนดไว้เกี่ยวกับการรับราชการทหาร

คำจำกัดความตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร

ทหารกองเกิน หมายความว่า ผู้ซึ่งมีอายุตั้งแต่ ๑๘ ปี บริบูรณ์ และยังไม่ถึง ๓๐ ปีบริบูรณ์ ซึ่งได้ลงบัญชีทหารกองเกินไว้แล้ว

ทหารกองประจำการ หมายความว่า ผู้ซึ่งขึ้นทะเบียนกองประจำการและได้เข้ารับราชการในกองประจำการจนกว่าจะได้ปลด

ทหารกองหนุน หมายความว่า ทหารที่ปลดจากกองประจำการ โดยรับราชการในกองประจำการจนครบกำหนด หรือทหารกองเกินซึ่งสำเร็จการฝึกวิชาทหารตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร และได้ขึ้นทะเบียนกองประจำการแล้วปลดเป็นกองหนุน

ขั้นตอนการรับราชการทหาร

๑. การลงบัญชีทหารกองเกิน (การขึ้นทะเบียนทหาร)
๒. การรับหมายเรียก (การรับหมายเกณฑ์) ต้องไปแสดงตนเพื่อรับหมายเรียกที่อำเภอท้องที่เป็นภูมิลำเนาทหารของตน ภายใน พ.ศ. นั้น
๓. การเข้ารับการตรวจเลือก (การเข้าเกณฑ์ทหาร) ทหารกองเกินเมื่อได้รับหมายเรียกแล้วจะต้องไปเกณฑ์ทหารตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนดไว้ในหมายเรียก
๔. การเข้ารับการเรียกพลของทหารกองหนุน ทหารที่ปลดจากกองประจำการโดยรับราชการในกองประจำการจนครบตามที่กฎหมายกำหนด หรือทหารกองเกินซึ่งสำเร็จการฝึกวิชาทหารตามกฎหมาย

ว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร และได้ขึ้นทะเบียนกองประจำการแล้วปลดเป็นทหารกองหนุน เมื่อมีหมายเรียกพล เพื่อตรวจสอบ เพื่อฝึกวิชาทหาร หรือเพื่อทดลองความพร้อม จะต้องไปรายงานตัว เพื่อเข้ารับการฝึก หรือทบทวนวิชาทหาร ให้มีความรู้ความสามารถพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วิธีการนับอายุ

คนที่เกิดในวันใด เดือนใด ปีเดียวกันก็ตาม เมื่อสิ้นปีนั้น อายุจะเท่ากันหมด คือ ๑ ปีบริบูรณ์ และนับเป็นอายุอย่าง ๒ ปีด้วย เช่น คนเกิดวันที่ ๑ ม.ค. ๒๕๔๐ กับคนเกิดวันที่ ๓๑ ธ.ค. ๒๕๔๐ ในวันที่ ๑ ม.ค. ๒๕๔๑ ให้นับอายุครบ ๑ ปีบริบูรณ์ และจะมีอายุอย่าง ๒ ปีเท่ากันเรื่อยไปจนถึงวันที่ ๓๑ ธ.ค. ๒๕๔๑ และเมื่อสิ้นปี ๒๕๔๑ แล้ว ในวันที่ ๑ ม.ค. ๒๕๔๒ ให้นับอายุครบ ๒ ปีบริบูรณ์และจะมีอายุอย่าง ๓ ปี ให้นับอายุเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ ก็จะทราบว่าอายุปัจจุบันเป็นเท่าใด หรือให้เอา พ.ศ.ปัจจุบันตั้งลบด้วย พ.ศ.เกิด เช่น คนเกิด พ.ศ. ๒๕๒๔ จะมีอายุครบ ๑๗ ปีบริบูรณ์ หรืออย่างเข้า ๑๘ ปี ตลอดปี ๒๕๔๑ คือ อายุครบและอายุอย่าง ตั้งแต่ วันที่ ๑ ม.ค. ๔๑ - วันที่ ๓๑ ธ.ค. ๔๑

การลงบัญชีทหารกองเกิน

๑. ชายที่มีสัญชาติเป็นไทย เมื่ออายุย่างเข้า ๑๘ ปี ในปี พ.ศ. ไต ต้องไปแสดงตนเพื่อลงบัญชีเป็นทหารกองเกิน ที่อำเภอท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทหารของตนภายในปี พ.ศ. นั้น หากไม่สามารถไปลงบัญชีทหารกองเกินได้ด้วยตนเอง ต้องให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะและเชื่อถือได้ไปแจ้งแทน ให้นายอำเภอสอบสวน เมื่อเห็นว่าถูกต้องให้ลงบัญชีทหารกองเกินไว้

๒. ชายที่ยังไม่ได้ลงบัญชีทหารกองเกิน ไม่ว่าจะเพราะเหตุใดก็ตาม ถ้าอายุยังไม่ถึง ๔๖ ปี บริบูรณ์ จะต้องไปลงบัญชีทหารกองเกินเช่นเดียวกับบุคคลในข้อ (๑) ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่พ้นเหตุที่ทำให้ไปแจ้งตามกำหนดไม่ได้ โดยต้องไปแจ้งการลงบัญชีทหารกองเกินด้วยตนเอง จะให้ผู้อื่นไปแจ้งแทนไม่ได้

หลักฐานการขึ้นทะเบียน

การขึ้นทะเบียนทหารกองเกิน ผู้ขอยื่นใบแสดงตน เพื่อขึ้นทะเบียนทหารกองเกิน ต้องนำหลักฐานคือสูติบัตรหรือบัตรประจำตัวประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้าน (ที่มีชื่อบิดา หรือมารดา) ต่อนายอำเภอท้องที่ เมื่อนายอำเภอท้องที่ได้ตรวจสอบหลักฐาน เอกสารเห็นว่าถูกต้องแล้วจะรับลงบัญชีทหารและออกใบสำคัญทหารกองเกิน (แบบ สด.๙) ให้เป็นหลักฐาน

การฝ่าฝืนการคัดเลือกทหาร (การเรียกคนเข้ากองประจำการ)

บุคคลที่อยู่ในกำหนดออกหมายเกณฑ์ให้มาตรวจเลือกเข้าเป็นทหารกองประจำการ คือ ผู้ที่ได้ลงบัญชีทหารกองเกินไว้แล้ว โดยความผิดผู้ที่ฝ่าฝืนไม่มารับหมายเรียกต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๓ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๓๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และถ้าฝ่าฝืนไม่ไปรับการตรวจเลือก (ไม่ไปรับการคัดเลือกทหาร) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๓ ปี

การยึดถือภูมิลำเนา

กรณีบิดาและมารดาสมรสกันตามกฎหมาย ให้ถือภูมิลำเนาของบิดาเป็นหลักในการลงบัญชีทหาร ถ้าบิดาถึงแก่กรรมแล้ว มารดายังมีชีวิตอยู่หรือถ้าทั้งบิดาและมารดาถึงแก่กรรมแล้ว มีผู้ปกครองให้ถือลำเนาในการลงบัญชีทหารที่อำเภอท้องที่ที่มารดาหรือผู้ปกครองมีภูมิลำเนาแล้วแต่กรณี หรือถ้าบุคคลดังกล่าวถึงแก่กรรมหมดให้ลงบัญชีทหารที่อำเภอท้องที่ที่ผู้ลงบัญชีทหารมีภูมิลำเนาอยู่ (ภูมิลำเนาคือการที่มีรายชื่อปรากฏอยู่ในทะเบียนบ้าน)

การลงบัญชีทหารกองเกินแทน

การลงบัญชีทหารกองเกินแทน ผู้ใดมีความจำเป็นไม่สามารถไปลงบัญชีทหารด้วยตนเองได้ ต้องให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะและเชื่อถือได้ไปแจ้งแทน โดยปกติจะเป็นบิดา มารดา หรือพี่ ซึ่งจะต้องเป็นกรณีที่ใกล้วันหมดเขตระยะเวลาลงบัญชี (ประมาณเดือนธันวาคม) โดยมีความจำเป็นดังนี้

๑. ป่วย

๒. ไปอยู่ต่างประเทศยังไม่มีกำหนดกลับ หรือมีกำหนดกลับแต่วันที่จะกลับเลยกำหนดเวลาการลงบัญชีทหารกองเกินแล้ว

๓. ไปศึกษาต่างท้องที่ไม่สามารถจะกลับไปได้เพราะติดการสอบไล่

หากลงบัญชีทหารกองเกินเกินระยะเวลาและการย้ายภูมิลำเนาทหาร

บุคคลซึ่งยังมิได้ลงบัญชีทหารกองเกินตามระยะเวลาที่กำหนด ถ้าอายุยังไม่ถึง ๔๖ ปีบริบูรณ์ก็ต้องไปลงบัญชีทหารทุกคนตามกฎหมาย จะให้ผู้อื่นแจ้งแทนไม่ได้ ต้องไปแสดงตนเพื่อลงบัญชีทหารด้วยตนเองเพราะมีความผิดเกิดขึ้นแล้ว และเมื่อได้ลงบัญชีทหารกองเกินแล้วทางอำเภอจะออกใบสำคัญ (แบบ สด.๙) ให้ไว้เป็นหลักฐานต่อไป เมื่อมีประสงค์จะย้ายภูมิลำเนาทหาร ก็ย่อมทำได้ โดยแจ้งต่อนายอำเภอ (สสดีอำเภอ) ท้องที่ที่ตนเองเข้ามาอยู่นั้น (โดยไม่ต้องแจ้งย้ายที่อำเภอเดิม) การแจ้งย้ายภูมิลำเนาทหารให้กระทำภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ย้ายทะเบียนเข้ามาอยู่ในท้องที่ใหม่โดยนำใบสำคัญ (แบบ สด.๙) หรือหนังสือสำคัญ (แบบ สด.๘) กับทะเบียนบ้านไปประกอบหลักฐานการแจ้งย้ายภูมิลำเนาทหารด้วย

การเปลี่ยนชื่อ-ชื่อสกุล

ถ้าได้รับใบอนุญาตให้เปลี่ยนชื่อตัว หรือชื่อสกุลให้นำหลักฐานการเปลี่ยนชื่อตัวหรือชื่อสกุลพร้อมกับใบสำคัญ (แบบ สด.๙) หรือหนังสือสำคัญ (แบบ สด.๘) ไปแจ้งต่อนายอำเภอท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทหารภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับอนุญาตเพื่อแก้หลักฐานให้ถูกต้อง เมื่อได้ขึ้นทะเบียนทหารกองเกินแล้วถือว่าผู้นั้นมีภูมิลำเนาทหารอยู่ในอำเภอที่ได้ขึ้นทะเบียนทหารกองเกิน

การยกเว้นการเกณฑ์ทหาร

โดยปกติแล้วชายที่มีสัญชาติไทย เมื่อมีอายุ ๒๑ ปีบริบูรณ์ในปีใดจะต้องไปเกณฑ์ทหารทุกคน แต่กฎหมายก็ยังเปิดโอกาสให้สิทธิแก่บุคคลบางประเภทได้รับการยกเว้น ไม่ต้องเกณฑ์ทหารเช่นบุคคลทั่วไป ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ การยกเว้นการเกณฑ์ทหารสามารถยกเว้นได้ใน ๒ กรณี ดังนี้

๑. ยกเว้นให้ทั้งในยามปกติและในยามสงคราม (มาตรา ๑๓)

๒. ยกเว้นให้เฉพาะในยามปกติเท่านั้น (มาตรา ๑๔)

๑. ยกเว้นให้ทั้งในยามปกติและในยามสงคราม (มาตรา ๑๓) ได้แก่

๑.๑ พระภิกษุที่มีสมณศักดิ์หรือที่เป็นเปรียญและนักบวชในพระพุทธศาสนาแห่งนิกายจีนหรือเถรวาทที่มีสมณศักดิ์ (ถ้าได้ลงบัญชีทหารกองเกินไว้แล้วให้จำหน่ายออกจากบัญชีทหาร) แต่ถ้าลาสิกขาให้แจ้งด้วยตนเองต่อนายอำเภอท้องที่ที่ตนอยู่หรือทำการประจำภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ลาสิกขา หากแจ้งเกินกำหนดนี้จะถูกดำเนินคดี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับและถ้าอายุยังไม่ถึง ๓๐ ปีบริบูรณ์ ก็ต้องไปเข้ารับการตรวจเลือกด้วย

๑.๒ คนพิการทุพพลภาพ ซึ่งไม่สามารถเป็นทหารได้ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ฉบับที่ ๗๔ (พ.ศ. ๒๔๙๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๗๙ เช่น ต้อหิน หูหนวกทั้งสองข้าง ลิ้นหัวใจพิการ หิด เบาหวาน โรคจิต ไข้ คนเผลอ ฯลฯ บุคคลประเภทนี้ต้องไปรับหมายเรียก ฯ ตามกำหนดและเข้ารับการตรวจเลือกตามกฎหมายเรียกฯ เมื่อคณะกรรมการตรวจเลือกเห็นว่ามีอาการตามโรคที่กำหนดในกฎหมายกระทรวงจริง จะปลดเป็นพ้นราชการทหารประเภทที่ ๒ และทางจังหวัดจะออกใบสำคัญให้ไว้เป็นหลักฐาน

๑.๓ บุคคลซึ่งไม่มีคุณสมบัติที่จะเป็นทหารได้เฉพาะบางท้องที่ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๕ (พ.ศ. ๒๕๑๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ บุคคลประเภทนี้ได้แก่ชนชาวเขาเผ่าต่าง ๆ ในบางพื้นที่ ซึ่งส่วนใหญ่แล้วจะไม่รู้หนังสือภาษาไทยอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ รวมทั้งชนบทรรมนิยมประเพณีก็แตกต่างกันด้วย ดังนั้น ทางราชการจึงไม่ประสงค์ที่จะให้บุคคลประเภทนี้เป็นทหาร

๒. ยกเว้นให้เฉพาะในยามปกติเท่านั้น (มาตรา ๑๔) ได้แก่

๒.๑ พระภิกษุ สามเณร และนักบวชในพระพุทธศาสนาแห่งนิกายจีนหรือเถรวาท ซึ่งเป็นนักธรรมตามที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง

๒.๒ นักบวชศาสนาอื่นซึ่งมีหน้าที่ประจำในกิจของศาสนาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และผู้ว่าราชการจังหวัดออกใบสำคัญให้ไว้

๒.๓ บุคคลซึ่งอยู่ในระหว่างการฝึกวิชาทหารตามหลักสูตรที่กระทรวงกลาโหมกำหนด ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร (นศท.) และนักเรียนโรงเรียนเตรียมทหารของกระทรวงกลาโหม

๒.๔ ครูซึ่งประจำทำการสอนหนังสือหรือวิชาการต่าง ๆ ที่อยู่ในความควบคุมของกระทรวง ทบวง กรม หรือราชการส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และผู้ว่าราชการจังหวัดออกใบสำคัญให้ไว้

๒.๕ นักศึกษาของศูนย์ฝึกการบินพลเรือนของกระทรวงคมนาคม

๒.๖ บุคคลซึ่งได้สัญชาติไทยโดยการแปลงชาติ และบุคคลซึ่งได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกหลายครั้งรวมกันตั้งแต่สิบปีขึ้นไป หรือเคยถูกศาลพิพากษาให้กักกัน

บุคคลที่จะได้สัญชาติไทย จะต้องเข้าหลักเกณฑ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

๑. เกิดโดยบิดาเป็นผู้มีสัญชาติไทย ไม่ว่าจะเกิดในหรือนอกราชอาณาจักรไทย
๒. เกิดนอกราชอาณาจักรไทย โดยมารดาเป็นผู้มีสัญชาติไทย แต่ไม่ปรากฏบิดาที่ชอบด้วยกฎหมายหรือบิดาไม่มีสัญชาติ
๓. เกิดในราชอาณาจักรไทย (นอกจากผู้เกิดในราชอาณาจักรไทย ที่มีบิดามารดาเป็นคนต่างด้าว และขณะที่เกิดบิดามารดาเป็นหัวหน้าคณะผู้แทนทางการทูต หรือเจ้าหน้าที่ในคณะผู้แทนทางการทูต หรือพนักงานหรือผู้เชี่ยวชาญขององค์การระหว่างประเทศ และคนในครอบครัว ซึ่งเป็นญาติอยู่ในอุปการะหรือคนใช้ ซึ่งเดินทางมาอยู่กับบุคคลดังกล่าว)
๔. ผู้ที่ได้แปลงสัญชาติเป็นไทยตามกฎหมาย
๕. บุคคลที่ได้กลับคืนสัญชาติไทย ชายที่มีสัญชาติไทย เริ่มผูกพันกับกฎหมายรับราชการทหารตั้งแต่อายุครบ ๑๗ ปีบริบูรณ์ หรือ อายุย่างเข้า ๑๘ ปี ในวาระแรกที่ได้ขึ้นทะเบียนทหารที่อำเภอตามที่กฎหมายกำหนด

การรับหมายเรียกหรือการรับหมายเกณฑ์

ทหารกองเกินทุกคนเมื่อมีอายุย่างเข้า ๒๑ (อายุ ๒๐ ปีบริบูรณ์) ใน พ.ศ. ไต ต้องไปแสดงตนเพื่อรับหมายเกณฑ์ที่อำเภอท้องที่ซึ่งเป็นภูมิลำเนาทหารของตน ภายใน พ.ศ. นั้น เช่น ทหารกองเกินเกิด พ.ศ. ๒๕๒๑ ให้ไปแสดงตนรับหมายเกณฑ์ได้ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๑ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๑ ในเวลาราชการ เมื่อรับหมายเกณฑ์แล้ว จะต้องไปรับการตรวจเลือก (เกณฑ์) ในเดือนเมษายน ๒๕๔๒ ตามวันเวลาและสถานที่ที่กำหนดไว้ในหมายเกณฑ์ หากไม่ไปจะถูกดำเนินคดีฐานหลีกเลี่ยงขัดขืน มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๓ ปี

๑. การออกหมายเกณฑ์ หมายเกณฑ์นายอำเภอจะออกเฉพาะผู้ที่ได้ลงบัญชีเป็นทหารกองเกินแล้ว คือ

- ๑.๑ ผู้ที่มีอายุ ๒๑ ปีบริบูรณ์ ในปีที่จะเข้ากองประจำการ
- ๑.๒ ผู้ที่มีอายุ ๒๒-๒๔ ปีบริบูรณ์ ซึ่งต้องไม่เคยเข้าตรวจเลือก(เกณฑ์ทหาร) หรือเป็นคนหลีกเลี่ยงไม่มารับการเกณฑ์ในปีก่อน ๆ (ศาลตัดสินลงโทษแล้ว) หรือพ้นจากฐานะการยกเว้น หรือผ่อนผัน หรือได้รับการผ่อนผันเนื่องจากเป็นนิสิต นักศึกษา นักเรียน หรือผู้ที่จำเป็นต้องหาเลี้ยงบิดาหรือมารดา หรือบุตร หรือคณะกรรมการตรวจเลือกมีความเห็นว่าป่วยรักษาไม่หายภายใน ๓๐ วัน ในปีที่ผ่านมา
๒. การรับหมายเกณฑ์แทน ผู้ใดไม่สามารถจะไปรับหมายเรียกตนเองได้ ต้องให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะและเชื่อถือได้ไปรับหมายเกณฑ์แทน ถ้าไม่มีให้ถือว่า ผู้นั้นหลีกเลี่ยงขัดขืน การรับแทนจะต้องเป็นกรณีใกล้วันหมดเขตรับหมายเกณฑ์(ประมาณเดือนธันวาคม) โดยมีความจำเป็น ดังนี้

- ๒.๑ ป่วย
- ๒.๒ ไปอยู่ต่างประเทศยังไม่มีกำหนดกลับ หรือมีกำหนดกลับแต่วันที่จะกลับนั้นเลยกำหนดเวลาการรับหมายเกณฑ์แล้ว

๒.๓ ไปศึกษาต่างท้องที่ ไม่สามารถจะกลับไปได้เพราะติดการสอบไล่

การที่จะให้รับหมายเกณฑ์แทนหรือไม่ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของนายอำเภอการรับหมายเกณฑ์แทนจะต้องมีหนังสือมอบหมายหรือมอบฉันทะของทหารกองเกินผู้นั้นถึงนายอำเภอ โดยผู้รับแทนนำมาแสดงแล้วให้สัสดีอำเภอลงทะเบียนรับหนังสือ และให้ทางอำเภอทำการสอบสวนปากคำผู้รับแทนนั้นไว้เป็นหลักฐาน ซึ่งผู้รับแทนจะต้องให้คำรับรองในการสอบสวนว่า จะมอบหมายเกณฑ์ที่รับไปนั้นนำไปมอบให้แก่ทหารกองเกินผู้นั้น พร้อมกับแจ้งวันเวลาและสถานที่เกณฑ์ทหารให้ทราบ แล้วเสนอนายอำเภอ ขออนุมัติก่อนมอบหมายเกณฑ์ให้รับไป ทั้งนี้ เพื่อป้องกันมิให้ทหารกองเกินผู้นั้นอ้างว่าไม่ได้รับหมายเกณฑ์ในกรณีที่หลีกเลี่ยงขัดขืน ไม่ไปเข้ารับการเกณฑ์ทหาร

๓. การจัดทำประกาศ ในเดือนตุลาคมทุกปี ทางอำเภอจะจัดทำประกาศให้ทหารกองเกินที่มีอายุย่างเข้า ๒๑ ปี ใน พ.ศ. นั้นไปแสดงตนเพื่อรับหมายเกณฑ์ที่ อำเภอ ประกาศเช่นว่านี้จะปิดไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการกำนัน ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และที่เปิดเผยตามชุมชนในท้องที่นั้น กับนายอำเภอจะส่งประกาศให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านเพื่อนำไปแจ้งให้ราษฎรในท้องที่ของตนทราบด้วย ถ้าผู้ใดไม่ไปรับหมายเกณฑ์ตามกำหนดจะถูกดำเนินคดีอาญาฐานหลีกเลี่ยงขัดขืน มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่ถ้าทางอำเภอได้ส่งรายชื่อไปให้เจ้าหน้าที่ตำรวจติดตามจับกุมตัวมาดำเนินคดี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสามร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

การตรวจเลือกหรือการเกณฑ์ทหาร

บุคคลซึ่งจะเข้ารับราชการทหารกองประจำการนั้นต้องมีขนาดรอบตัวตั้งแต่เจ็ดสิบหก เซนติเมตรขึ้นไปในเวลาหายใจออก และสูงตั้งแต่หนึ่งเมตรสี่สิบเซนติเมตรขึ้นไป ถ้าขนาดสูงหรือขนาดรอบตัวอย่างใดอย่างหนึ่งต่ำกว่ากำหนดนี้ ให้ถือว่าเป็นคนไม่ได้ขนาดจะส่งเข้ากองประจำการไม่ได้

การตรวจเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการหรือที่รู้จักกันดีคือการเกณฑ์ทหารนั้น ตามปกติกระทรวงกลาโหมได้กำหนดไว้ในเดือนเมษายน (วันที่ ๑ เมษายน ถึงวันที่ ๑๑ เมษายน ของทุกปี) ดังนั้นทหารกองเกินเมื่อได้รับหมายเรียกแล้วจะต้องไปเข้ารับการตรวจเลือกตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนดในหมายเรียก ทั้งนี้ โดยนำหลักฐานต่างๆ ได้แก่ ใบสำคัญทหารกองเกิน (แบบ สด.๙), หมายเรียก (แบบ สด.๓๕.), บัตรประจำตัวประชาชน, ประกาศนียบัตร หรือหลักฐานทางการศึกษา ไปแสดงด้วย หากทหารกองเกินผู้ใดไม่ไปถือว่าหลีกเลี่ยงขัดขืนมีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๓ ปี และในวันตรวจเลือกนั้น ผู้เข้ารับการตรวจเลือกทุกคน จะได้รับใบรับรองผลการตรวจเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการ (แบบ สด.๔๓) หรือที่รู้จักกันคือ ใบผ่านการเกณฑ์ทหารนั่นเอง

การผ่อนผัน

นอกจากทางราชการจะยกเว้นให้แก่บุคคลบางประเภทไม่ต้องไปเข้ารับราชการเกณฑ์ทหารแล้วยังผ่อนผันให้แก่บุคคลบางประเภทเช่นกัน มีรายละเอียดดังนี้

๑. ผ่อนผันให้แก่บุคคลบางประเภทไม่ต้องไปตรวจเลือกเป็นการผ่อนผันให้เฉพาะคราว (มาตรา ๒๗) ได้แก่

๑.๑ ข้าราชการซึ่งได้รับคำสั่งของผู้บังคับบัญชาโดยปัจจุบันทันด่วนให้ไปราชการอันสำคัญยิ่งหรือไปราชการต่างประเทศโดยคำสั่งของเจ้ากระทรวง

๑.๒ ข้าราชการหรือผู้ปฏิบัติงานในสถานที่ราชการหรือโรงงานอื่นใด ในระหว่างที่มีการรบหรือการสงคราม อันเป็นอุปสรรคในการรบหรือการสงครามและอยู่ในความควบคุมของกระทรวงกลาโหม

๑.๓ บุคคลซึ่งกำลังปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยทหารในราชการสนาม

๑.๔ นักเรียนซึ่งออกไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศ

๑.๕ เกิดเหตุสุดวิสัย เช่น ทหารกองเกินเดินทางไปเข้ารับการตรวจเลือก ประสพอุบัติเหตุ รถคว่ำหรือเรือล่มระหว่างเดินทาง จนไปเข้ารับการตรวจเลือกไม่ได้เช่นนี้

๑.๖ ไปเข้าตรวจเลือกที่อื่น ซึ่งต้องเข้าหลักเกณฑ์ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ คือ อายุ ๒๒-๒๙ ปีบริบูรณ์ ถ้าได้รับหมายเรียกและไม่สามารถจะไปตามหมายนั้นได้ เพราะไม่มีค่าพาหนะหรือจะไปไม่ทัน เมื่อนายอำเภอขึ้นสอบสวนได้ความจริงก็จะรับเข้าตรวจเลือกตามระเบียบ

๑.๗ ป่วยไม่สามารถเข้ารับการตรวจเลือกได้

๒. ผ่อนผันให้แก่บุคคลบางประเภทในกรณีที่มีคนพอ (มาตรา ๒๙) ได้แก่

๒.๑ บุคคลที่จำเป็นต้องหาเลี้ยงบิดาหรือมารดาซึ่งไร้ความสามารถ หรือพิการทุพพลภาพ หรือชราจนหาเลี้ยงชีพไม่ได้และไม่มีผู้อื่นเลี้ยงดู

๒.๒ บุคคลที่จำเป็นต้องหาเลี้ยงบุตรซึ่งมารดาตาย หรือไร้ความสามารถ หรือพิการทุพพลภาพ และบุคคลที่จำเป็นต้องหาเลี้ยงพี่หรือน้องร่วมบิดามารดา หรือร่วมแต่บิดาหรือมารดาซึ่งบิดามารดาตาย ทั้งนี้เมื่อบุตรหรือพี่น้องนั้นหาเลี้ยงชีพไม่ได้ และไม่มีผู้อื่นเลี้ยงดู

๒.๓ บุคคลที่อยู่ในระหว่างการศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวงฉบับที่ ๗๓ (พ.ศ. ๒๕๓๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๕๔๗

๓. การผ่อนผันให้แก่ผู้ที่ถูกเป็นทหารเพื่อลาศึกษา นักเรียน นิสิต นักศึกษาที่ไม่ได้รับการผ่อนผันเมื่อไปตรวจเลือกทหารและถูกเข้ากองประจำการ จะมีสิทธิได้รับการผ่อนผันให้ลาศึกษาต่อได้เฉพาะหลักสูตรสาขาวิชาและในสถานศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่เท่านั้น ถ้าสำเร็จการศึกษาหรือต้องออกจากสถานศึกษานั้น ๆ หรือมีอายุครบ ๒๖ ปีบริบูรณ์แล้ว ก็ให้กลับเข้ารับราชการเป็นทหารกองประจำการตามสังกัด

๔. การผ่อนผันให้แก่แพทย์ที่ถูกเป็นทหารเข้ารับราชการทหารกองประจำการจะผ่อนผันให้แก่แพทย์ซึ่งเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบันชั้น ๑ สาขาเวชกรรม ซึ่งจบการศึกษาแล้ว และต้องรับราชการชดใช้ทุนให้แก่ทางราชการ เมื่อถูกเข้ากองประจำการจะผ่อนผันให้รับราชการในกองประจำการน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดโดยให้ลาพักการปลด เพื่อไปรับราชการชดใช้ทุนตามสัญญา

การเรียกพล

ทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ คือ ทหารที่ปลดจากกองประจำการ โดยรับราชการในกองประจำการ จนครบกำหนด และทหารกองเกินที่จบการฝึกวิชาทหารในชั้นปีที่ ๓ (รด. ปี ๓) ขึ้นไป เมื่อขึ้นทะเบียนกองประจำการแล้วปลด เมื่อปลดเป็นกองหนุนจะได้รับหนังสือสำคัญ (สด.๘) พร้อมกับสมุดประจำตัวทหารกองหนุน ประเภทที่ ๑ ไว้เป็นหลักฐานภายในระยะเวลาประมาณไม่เกิน ๒ ปี ทหารราชการจะเรียกเข้ารับราชการทหารในการเรียกพล ซึ่งจะไม่เรียกทุกคน ดังนั้น ผู้ที่ถูกเรียกพลก็ต้องไปตามวันเวลา และสถานที่ ที่กำหนดต่อไป การเรียกพลมีดังนี้

๑. การเรียกพลเพื่อตรวจสอบ คือ การเรียกกำลังพลสำรองเข้ารับราชการทหาร กำหนดไม่เกิน ๑ วัน โดยกระทำในยามปกติเพื่อเข้ารับการตรวจสอบสภาพ ตรวจสอบบัญชี และซักซ้อมระเบียบ

๒. การเรียกพลเพื่อฝึกวิชาทหาร คือ การเรียกกำลังพลสำรองเข้ารับราชการทหาร มีกำหนดไม่เกิน ๖๐ วัน โดยกระทำในยามปกติเพื่อเข้ารับการฝึกทบทวนวิชาทหาร

๓. การเรียกพลเพื่อทดลองความพร้อม คือ การเรียกกำลังพลสำรอง เข้ารับราชการทหาร มีกำหนดไม่เกิน ๖๐ วัน โดยกระทำในยามปกติ และยามสถานการณ์คับขัน เพื่อทดลองแผนหรือเตรียมรับสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้

๔. การระดมพล คือ การเรียกกำลังพลสำรองเข้ารับราชการทหารในยามที่ประเทศชาติอยู่ในสถานการณ์คับขัน โดยมีกำหนดเวลาขึ้นอยู่กับสถานการณ์นั้น เพื่อป้องกันประเทศ หรือปราบปรามจลาจล และขยายกำลังอัตราสงคราม

การเรียกพลทั้ง ๔ ประเภทนี้ เป็นการเตรียมพลเพื่อให้กำลังพลมีประสิทธิภาพในการพร้อมอยู่ตลอดเวลา ทหารกองหนุน เมื่อได้รับหมายเรียกพลจากนายอำเภอท้องที่แล้ว ต้องไปเข้ารับการเรียกพลตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนดไว้ในหมายเรียกพล หากหลีกเลี่ยงขัดขืนจะมีความผิดตามกฎหมาย คือ หลีกเลียงหรือขัดขืนไม่เข้ารับราชการทหารในการเรียกพลเพื่อตรวจสอบต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๓ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๓๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าหลีกเลียงหรือขัดขืนไม่เข้ารับราชการทหารในการเรียกพลเพื่อฝึกวิชาทหาร หรือทดลองความพร้อม หรือในการระดมพล ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๓ เดือน ถึง ๔ ปี

ประโยชน์ของการเข้ารับราชการทหาร

๑. การรับราชการทหารมีความสำคัญและความจำเป็นสำหรับประเทศ ทุกประเทศจะมีดินแดน ซึ่งต้องมีกองทัพอันเข้มแข็งอันประกอบด้วยทหารบก ทหารเรือ ทหารอากาศ เพื่อป้องกันรักษาอำนาจอธิปไตยและผืนแผ่นดินไทยไว้ตลอดไป ซึ่งการรุกรานของศัตรูภายนอกนั้น อาจมีวิธีการหลายอย่าง อาจจะใช้กำลังรุกรานโดยตรงหรือโดยทางอ้อมด้วยการแทรกแซง ยุยง บ่อนทำลายทางการเมือง ซึ่งก็ต้องเตรียมรับสถานการณ์เหล่านั้นด้วยกลวิธีที่ต้องอาศัยความสามารถ หลายด้าน นอกจากจะมีผู้ที่รับราชการทหารด้วยความสมัครใจ โดยสมัครเข้าเรียนในโรงเรียนสังกัดกองทัพบก กองทัพเรือและกองทัพอากาศแล้ว ยังมีความจำเป็นที่จะต้องให้ชายไทยทุกคนเข้ารับราชการทหาร เพื่อที่จะได้รับการฝึกฝนอบรมยุทธวิธีต่างๆ เพื่อไว้ป้องกันรักษาประเทศชาติ เมื่อถึงคราวบ้านเมืองอยู่ในภาวะวิกฤตจะได้เป็นประโยชน์ต่อประเทศ

๒. การรับราชการทหารเป็น ประโยชน์ต่อตนเอง คือ ได้รับการฝึกให้เป็นผู้มีระเบียบวินัย มีความกล้าหาญ มีความอดทนต่อความยากลำบาก อันจะเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตเพื่อต่อสู้กับความยากลำบาก และจะทำให้เกิดความมานะพยายามไม่ท้อถอยต่ออุปสรรคต่างๆ ที่จะเข้ามาในชีวิตมีความเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อผู้อื่น ทำให้เป็นคนมีน้ำใจโอบอ้อมอารี เป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความรักในหมู่คณะ รู้จักเสริมสร้างความสามัคคี

